

Laidiens: 08.11.1995., Nr. 173

Precizēts 11.01.1996., Latvijas Vēstnesis Nr.5 (490)

Ministru kabineta noteikumi nr.318

(prot. nr.59, 12.§)

Noteikumi par Būvnormatīvu LBN 201-96 “Ugunsdrošības normas”

Izdoti saskaņā ar Būvniecības likuma 2.panta ceturto daļu

1. Apstiprināt pievienoto Būvnormatīvu LBN 201-96 “Ugunsdrošības normas”.
2. Noteikt, ka Būvnormatīvs LBN 201-96 “Ugunsdrošības normas” stājas spēkā ar 1996.gada 1.janvāri.
3. Līdz ar Būvnormatīva LBN 201-96 “Ugunsdrošības normas” spēkā stāšanos Latvijas Republikas teritorijā netiek piemēroti šādi bijušās PSRS normatīvie akti:
 - 3.1. celtniecības normas un noteikumi “Ugunsdrošības normas” (SNIp 2.01.02-85), ko apstiprinājusi bijusī PSRS Celtniecības lietu valsts komiteja ar 1985.gada 17.decembra lēmumu nr.232;
 - 3.2. nozaru normatīvi tehniskie noteikumi “Telpu un ēku sprādzienbīstamības un ugunsbīstamības kategoriju noteikšana” (ONTP 24-86), ko apstiprinājusi bijusī PSRS Iekšlietu ministrija 1986.gada 27.februārī, saskaņojot ar bijušo PSRS Celtniecības lietu valsts komiteju;
 - 3.3. bijušās PSRS bijušo ministriju un resoru noteiktā kārtībā apstiprinātie to ēku un telpu saraksti, kuras aprīkojamas ar stacionārajām ugunsgrēka automātiskas dzēšanas iekārtām un automātiskām ugunsgrēka signalizācijas iekārtām.
4. Noteikt, ka būvobjektiem, kuru būvdarbi likumā noteiktajā kārtībā uzsākti līdz 1995.gada 31.decembrim un kuru projekta risinājumi atbilst attiecīgajā laikposmā piemēroto normatīvo aktu ugunsdrošības prasībām, būvprojekta pārstrāde atbilstīgi Būvnormatīva LBN 201-96 “Ugunsdrošības normas” prasībām nav obligāta.

Ministru prezidents *M.Gailis*

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs *J.Iesalnieks*

Rīgā 1995.gada 31.oktobrī

Būvnormatīvs LBN 201-96

“Ugunsdrošības normas”

Apstiprināšanai sagatavojusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Būvniecības departamenta Būvnormatīvu nodaļa un Iekšlietu ministrijas Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta departaments.

Izstrādājot šo būvnormatīvu, izmantotas un pārstrādātas bijušās PSRS, kā arī ASV un Dānijas ugunsdrošības normas, ņemot vērā konkrētos būvniecības apstākļus Latvijas Republikā un ievērojot nolikumā "Latvijas būvnormatīvi. Būvnormatīvu pamatnolikums LBN 001" noteiktās prasības.

Ugunsdrošības normas izstrādājuši inženieri: M.Glazunovs — 4.nodaļas 4.5.sadaļu, 7.nodaļu un 7.pielikumu; G.Pakalnietis — 1., 2., 3., 4. (izņemot 4.5.sadaļu), 5., 6., 8.nodaļu, 1., 3., 5., 6., 8.pielikumu un 2.pielikuma 1. un 2.1.sadaļu; A.Melnalksnis — 4.pielikumu; A.Portnihs un I.Semjonovs — 2.pielikumu (izņemot 1. un 2.1.sadaļu).

Šajā būvnormatīvā noteiktas ugunsdrošības normatīvās prasības un nostādnes visu nozīmju ēkām un būvēm.

Izskatījusi un saskaņojusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Būvniecības departamenta komisija un Iekšlietu ministrijas Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta departamenta tehniskā komisija.

1. Vispārīgās nostādnes

1.1. Ugunsdrošības normu darbības joma

1.1.1. Šī būvnormatīva prasības attiecināmas uz visu nozīmju ēkām un būvēm visā to funkcionēšanas ciklā: veicot izpēti, projektēšanu, būvniecību, kapitālo remontu, rekonstrukciju, restaurāciju, paplašināšanu un pārprofilēšanu.

1.1.2. Šī būvnormatīva prasības ir obligātas visām juridiskām un fiziskām personām.

1.1.3. Bez šī būvnormatīva prasībām nepieciešams ievērot citu Latvijas Republikā spēkā esošo projektēšanas un būvniecības normatīvu tehnisko dokumentu, valsts standartu un noteikumu ugunsdrošības prasības, kuras var precizēt un papildināt šīs ugunsdrošības normas, bet nedrīkst būt pretrunā ar tām.

1.1.4. Šajā būvnormatīvā lietotie termini atbilst Latvijas Valsts standarta LVS 38—93 "Ugunsdrošība. Terminu un definīcijas" prasībām (1.pielikums).

1.2. Ugunsdrošības pasākumu mērķi un to realizācija

Ugunsdrošības pasākumu galvenais mērķis ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanās iespēju.

1.2.1. Ēkas (būves) pretugunsgrēka aizsardzības mērķi ir:

1) radīt apstākļus to cilvēku drošībai, kuri var atrasties attiecīgajā ēkā (būvē), kā arī ugunsdzēsības un glābšanas dienesta apakšvienību darba drošībai un efektivitātei;

2) līdz minimumam samazināt ugunsgrēka nodarīto ekonomisko zaudējumu summu (ņemot vērā ugunsgrēka likvidācijas iespējas un ieskaitot netiešos zaudējumus, kas saistīti ar darba pārtraukšanu objektā) un ugunsdrošības pasākumu realizācijas izdevumus: izdevumiem, kas nepieciešami ēkas un tur esošo materiālo vērtību pretugunsgrēka aizsardzībai, objektīvi jāatbilst iespējamā ugunsgrēka radīto tiešo un netiešo zaudējumu summai;

3) nepieļaut katastrofālas ugunsgrēka sekas.

1.2.2. Ēkas (būves) jāprojektē, jābūvē un jāekspluatē tā, lai iespējamā ugunsgrēka gadījumā:

1) nodrošinātu cilvēku evakuāciju (īpašu uzmanību veltot cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām) no ēkas vai arī uz zonām, kas aizsargātas pret ugunsgrēka bīstamības faktoru iedarbību (speciālas telpas, patvertnes, jumts), pirms ugunsgrēka bīstamības faktori pagūst bloķēt evakuācijas izejas vai arī nodrošinātu telpās esošo cilvēku drošību visā ugunsgrēka dzēšanas laikā;

2) ugunsdzēsības un glābšanas dienesta apakšvienību personālsastāvs brīvi un pietiekami droši varētu piekļūt ugunsgrēka perēkļiem un ugunsgrēka nobloķētām telpām, padot ugunsdzēsības līdzekļus, evakuēt cilvēkus, veikt

glābšanas darbus un, ja nepieciešams, aizsargāt un evakuēt materiālās vērtības;

3) nodrošinātu ugunsgrēka ekonomisko zaudējumu ierobežojošo pasākumu efektivitāti;

4) nepieļautu ugunsgrēka izplatīšanos uz tuvumā esošajiem objektiem, arī tādā gadījumā, ja degošā ēka daļēji vai pilnīgi sagrūst;

5) nepieļautu tādu iekārtu bojājumus, kuru sagrūšana var radīt katastrofālas sekas, cilvēku bojāeju, sprādzienu, kurš izraisītu bojājumus ārpus degošās ēkas, ekoloģiskā līdzsvara traucējumus, indīgu vielu izplūdi atmosfērā u.tml.;

6) nodrošinātu valstiski sevišķi svarīgu materiālo, kultūrvēsturisko un dokumentālo vērtību saglabāšanu.

Šajā punktā noteiktās prasības ir obligātas visām ēkām (būvēm) neatkarīgi no to nozīmes un piederības.

1.2.3. Lai nodrošinātu šī būvnormatīva 1.2.2.apakšpunktā minēto prasību izpildi, jāizmanto šādi pasākumi un līdzekļi:

1) pamatojoties uz ugunsgrēka izcelšanās varbūtību un izplatīšanās intensitātes vērtējumu, jāidentificē ēku un to daļu (ugunsdrošības nodalījumu, ugunsdrošības zonu, telpu) sprādzienbīstamība un ugunsbīstamība;

2) jānosaka ēkas, tās būvkonstrukciju, iekārtu un citu elementu (durvis, vārti, logi, lūkas, vēdināšanas vadi, vārsti un citi konstruktīvie elementi) minimāli nepieciešamā ugunsizturība;

3) jānosaka ēkas būvkonstrukciju un materiālu maksimāli pieļaujamā ugunsbīstamība;

4) jāizmanto ugunsdroši šķēršļi, ierobežojošas konstrukcijas ar normētām ugunsizturības robežām, lai ēku sadalītu ugunsdrošības nodalījumos, zonās, telpās un ierobežotu ugunsgrēka perēkļus un nepieļautu tā izplatīšanos;

5) jānosaka ēku un ugunsdrošības nodalījumu maksimālie izmēri;

6) jānodrošina cilvēku evakuācijas iespējas;

7) jāierīko aizsegi un no ugunsgrēka faktoru iedarbības aizsargātas drošības zonas;

8) jānodrošina pretdūmu aizsardzība;

9) jāizbūvē droši avārijas (ugunsdzēsības) lifti;

10) jānodrošina evakuācijas procesa vadīšana;

11) jāizmanto ugunsdzēsības signalizācijas un ugunsgrēka izziņošanas sistēmas, to skaitā automātiskās (2. un 3.pielikums);

12) jāierīko ugunsdzēsības ūdensapgādes un stacionārās ugunsgrēka dzēšanas sistēmas, to skaitā automātiskās (2.pielikums);

13) jāaizsargā pret ugunsgrēka iedarbību inženiertehniskās sistēmas un komunikācijas;

14) jāizbūvē ārējās ugunsdzēsības kāpnes;

15) jāizveido nepieciešamās ugunsdrošības atstarpes starp ēkām un būvēm;

16) jāizbūvē ugunsdzēsības tehnikai nepieciešamās piebrauktuves un caurbrauktuves;

17) pareizi jāizvieto ugunsdzēsēju komandas un posteņi, jāveic to tehniskais, organizatoriskais un profesionālais nodrošinājums;

18) jānosaka un jārealizē nepieciešamie papildu ugunsdrošības pasākumi ēku (būvju) būvniecības un ekspluatācijas laikā.

Minēto pasākumu un līdzekļu uzskaitē nav izsmeļoša.

Attiecīgos līdzekļus un pasākumus konkrētam objektam izraugās atbilstoši pretugungrēka aizsardzības mērķiem un saskaņā ar varbūtējā ugunsgrēka seku prognozi un prasībām.

1.2.4. Šī un citu būvnormatīvu, kā arī valsts ugunsdrošības noteikumu un standartu ugunsdrošības prasību ievērošana apstiprina šī būvnormatīva 1.2.2. apakšpunktā noteikto obligāto prasību izpildi. Ja nav iespējams vai nav mērķtiecīgi ievērot kādu no normatīva prasībām, var pieņemt citus risinājumus ar nosacījumu, ka ir pierādīta obligāto prasību izpilde.

1.2.5. Obligāto prasību izpildes pierādījumam ieteicams izmantot attiecību starp laika intervāliem, kuri raksturo ugunsgrēka attīstību, un starp laika intervāliem, kuri raksturo ugunsgrēka dzēšanas gaitu, kā arī ugunsgrēka seku prognožu rezultātu salīdzinājumu dažādos ugunsdrošības pasākumu variantos ar tehniskajos dokumentos noteiktajiem normatīviem.

2. Ēku(būvju) ugunsdrošības tehniskā klasifikācija un ugunsdrošības vērtējums

2.1. Būvmateriāli un būvkonstrukcijas

2.1.1. Būvmateriālus un būvkonstrukcijas pēc to degtspējas (degamības) iedala šādās grupās: nedegoši (degtnespējīgi), grūti degoši (grūti degtspējīgi) un degoši (degtspējīgi) — skat. 2.1.tab. Būvmateriālu degtspējas grupas nosaka atbilstoši bij. Savstarpējās ekonomiskās palīdzības savienības (SEV) standarta ST SEV 382—76 un ST SEV 2437—80 prasībām.

2.1.2. Būvmateriālu un būvkonstrukciju raksturojumu atkarībā no degšanas produktu toksiskuma un spējas degot radīt dūmus nosaka atbilstoši bijušā PSRS valsts standarta GOST 12.1.004.89 prasībām.

2.1. tabula

Degtspējas grupa	Materiālu un konstrukciju raksturojums	
	materiāli	konstrukcijas
Nedegoši	Iedarbojoties aizdedzināšanas avotam,neaizdegas, negruzd un nepāroģļojas.	No nedegošiem materiāliem.
Grūti degoši	Iedarbojoties aizdedzināšanas avotam, aizdegas, gruzd vai pāroģļojas un aizdedzināšanas avota klātbūtnē turpina degt, gruzdēt vai pāroģļoties, bet pēc tā iedarbības izbeigšanās pārstāj degt, gruzdēt vai pāroģļoties.	No grūti degošiem materiāliem vai no degošiem materiāliem, kuri no uguns vai augstas temperatūras iedarbības aizsargāti ar nedegošiem materiāliem.
Degoši	Iedarbojoties aizdedzināšanas avotam, aizdegas, gruzd vai pāroģļojas un pēc aizdedzināšanas avota iedarbības izbeigšanās turpina degt, gruzdēt vai pāroģļoties.	No degošiem materiāliem.

2.2. Būvkonstrukcijas un izstrādājumi

2.2.1. Būvkonstrukciju un izstrādājumu ugunsdrošību raksturo to ugunsizturības robeža un degtspēja.

2.2.2. Būvkonstrukcijas un izstrādājuma ugunsizturības robežu nosaka laiks (minūtēs) no ugunsizturības pārbaudes sākuma līdz brīdim, kad iestājas viens no šādiem attiecīgās būvkonstrukcijas vai izstrādājuma ugunsizturības robežstāvokļiem:

- 1) pēc nestspējas vai noturības — R;
- 2) pēc viengabalainuma (veseluma) — E;
- 3) pēc siltumizolējošām spējām — I;
- 4) pēc materiālu kritiskās temperatūras
saniegšanas pārbaudē bez slodzes — W.

Ugunsizturības robežu apzīmē saskaņā ar starptautiski pieņemtajiem robežstāvokļu apzīmējumiem (R, E, I, W) un ar skaitli, kurš norāda laiku, kad iestājas viens no robežstāvokļiem. Piemēram,

R 120 — ugunsizturības robeža 120 minūtes pēc būvkonstrukcijas nestspējas vai noturības; REI 60 — ugunsizturības robeža 60 minūtes, kura ir mazākā no trim robežstāvokļiem, pēc kuriem pārbaudīta konstrukcija. Pēc minētās metodes būvkonstrukcijai var noteikt vairākas ugunsizturības robežas. Piemēram, R 120; REI 60 — būvkonstrukcijas ugunsizturības robeža 120 minūtes pēc nestspējas vai noturības un 60 minūtes pēc viengabalainuma (veseluma) vai siltumizolēšanas spējām.

Šāda veida ugunsizturības robežas apzīmējumos burtam R jābūt iekļautam visos gadījumos.

Ja ugunsizturības robežu būvkonstrukcijai apzīmē tikai ar skaitli, tad tas nozīmē minimālo no attiecīgai būvkonstrukcijai piemītošajiem vai nepieciešamajiem ugunsdrošību raksturojošiem robežstāvokļiem.

2.2.3. Būvkonstrukciju ugunsizturības robežas nosaka atbilstoši standartam ST SEV 1000—88.

2.2.4. Ieteicamākā ugunsizturības robežu (minūtēs) skaitliskā rinda ir:

15; 30; 45; 60; 90; 120; 150; 180; 240.

2.2.5. Būvkonstrukciju stiprinājuma un savienojumu mezglu ugunsizturības robežas nedrīkst būt mazākas par normatīvos noteikto būvkonstrukcijas minimālo ugunsizturības robežu.

2.2.6. Latvijas Republikā ražoto būvmateriālu, izstrādājumu un būvkonstrukciju ugunsdrošību raksturojošajiem parametriem līdz ar citiem tehniskajiem rādītājiem jābūt uzrādītiem attiecīgajā standartā, tehniskajos noteikumos, pasē vai sertifikātā.

Importēto būvmateriālu, izstrādājumu vai būvkonstrukciju ugunsdrošību raksturojošie parametri nosakāmi pēc importētājvalsts standartiem, tehniskajiem noteikumiem, sertifikātiem u.tml., piemērojot Latvijas Republikā noteiktajam vērtējumam. Ja minēto datu nav, tad būvmateriāliem, izstrādājumiem un būvkonstrukcijām pirms to lietošanas attiecīgie parametri jānosaka laboratoriskā izpētē, kuras rezultātus uzrāda sertifikātā.

2.3. Ēkas un būves

2.3.1. Ēkas, būves, kā arī ar 1.tipa ugunsdrošām sienām (sk. 3.1.tabulu) norobežotās ēku un būvju daļas (ugunsdrošības nodalījumus) pēc to ugunsdrošības klasificē ugunsdrošības pakāpēs. Ēku, būvju un ugunsdrošības nodalījumu ugunsdrošības pakāpi nosaka galveno konstrukciju minimālās ugunsizturības robežas un degtspējas grupas. Ēku, būvju un ugunsdrošības nodalījumu klasificējumu skat.2.2.tab.